

Елка Савова Трайкова

Образование, научни степени и звания

- Висше образование – „Българска филология” – СУ „Св. Климент Охридски” – 1981 г.
- 1982 – 1983 специализация в Катедрата по съвременна българска литература на СУ „Св. Кл. Охридска” – защитена научна разработка на тема „Тенденции в съвременната българска поезия на 60-те години на ХХ в.”
- От 1983 г. редовен аспирант в Института за литература към БАН.
- През 1987 г. защитена докторска дисертация на тема „Вестник „Развигор“ в контекста на литературния периодичен печат през 20-те години на ХХ в.”
- От 1988 г. научен сътрудник в секция „Нова и съвременна българска литература” в Института за литература.
- Стипендиант на Централно-Европейския университет в Прага (1996 – 1997 г.).
- Лектор по Нова и съвременна българска литература пред семинар на Американската научна фондация IREX (1993 – 1999 г.).
- От 2001 г. старши научен сътрудник II степен (доцент) в същия Институт.

Ръководител на научни проекти:

- „Виртуална библиотека „Иван Шишманов“. Българската литература в превод“, финансиран от Фонд „Научни изследвания“ (2012 – 2014).
- „Българска литературна класика – знание за всички. Неизвестни архиви и литературни контексти“, финансиран по програма БГ 08 „Културно наследство и съвременни изкуства“ в рамките на финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (2015 – 2017).
- Координатор от Института за литература на проект „Наследство БГ“, център за върхови постижения, бенефициент СУ „Св. Климент Охридски“ (2018 – 2021).
- „Литературата – познание и творчество“. По програма „Въвеждане на съвременни методи в образованието и работата с младите хора“ (2016 – 2018)
- „Образование в литературния музей“. По програма „Наука с образование“ към МОН (2019 – 2020)

Участие в научни проекти:

- „Актуални прочити на Новата и съвременната българска литература“ (2012-2016).
- „Енциклопедичен речник на Новата и съвременната българска литература“ (2012 - 2016).
- „Българският модернизъм – мирогледни и естетически позиции, полемики и равносметки“ (2012 – 2016).
- „Литература и география“ (2013 – 2015).
- „Българската литература създадена от жени. История, статус, тенденции“ (2012 – 2016).
- „Европейски ценности в творчеството на български и македонски автори“ (2013 – 2016).
- „Българският ХХ век в изкуствата и културата“ (2014 – 2016), финансиран от Фонд „Научни изследвания“.
- „България и Украйна – култура на преломите (ХІХ-ХХІ век) (2016 – 2019), финансиран от Фонд „Научни изследвания“.
- „Българската литература след Освобождението (1878) – личности и процеси, документи и артефакти (дигитален речник)“ (2018 – 2021).
- „Дигитална библиотека „Българска литературна критика“, финансиран от Фонд „Научни изследвания“. (2018 – 2021).

Заемани длъжности

- От 2003 завеждащ Секция „Нова и съвременна българска литература
- От 2001 до 2012 г. Научен секретар на Института за литература.
- От 2012 до 2020 г. Директор на Института за литература.
- Член на Общото събрание на БАН от 2012 г.
- От 2020 г. заместник-председател на Общото събрание на БАН.

Участие в научни съвети и експертни комисии

- Член на Научния съвет на Института за литератур към БАН от 2003 г.
- Член на комисията по хуманитарни науки към Фонд „Научни изследвания“ – 2003 – 2010 г.; 2012 г.
- Член на комисията за избор на лектори по български език и литература към МОН – 2007 – 2012 г.

Редактор и съставител на научни издания

- „Човек и време“. Сборник с научни изследвания в памет на Сабина Беляева. НБ „Св. св. Кирил и Методий“, София 1997, 399 с.
- „Владимир Василев - личност, дело, съдба“. ИК „П. К. Яворов“, София, 1997, 439 с.
- „Боян Пенев. Нови изследвания“. ИЦ „Боян Пенев“, София, 2003, 250 с.
- „Модерният наратив. Интертекстуални пресичания“. (Проблеми на българската литература през XX в.). Сборник в чест на проф. Елка Константинова. Век 21- прес, София, 2006, 493 с.
- „Старопланински легенди“ и българската национална идентичност“. ИЦ „Боян Пенев“, София, 2008, 215 с.
- „Периодика и литература“. Т. 2. Изд. БАН, София, 1992, 619 с.
- „Периодика и литература“. Т. 3. АИ "Проф. Марин Дринов", София 1994, 777 с.
- „Периодика и литература“. Т. 4. АИ "Проф. Марин Дринов", София, 1995. 642 с.
- „Периодика и литература“. Т. 5. АИ "Проф. Марин Дринов", София, 1999, 507 с.
- „Пространствата на словото“. Сборник в чест на проф. Светлозар Игов. Т. 1; Т. 2 ИЦ „Боян Пенев“, София, 2012, 960 с.
- „Яна Язова. Сборник с научни изследвания“. ИЦ „Боян Пенев“, София, 2013, 256, с.
- „Модернизъм в българската и македонската литература. Сходства и различия“. Век 21- прес, София, Скопие, 2015, с. 320. • „Памет за Яворов в Анхиало / Поморие. Юбилеен сборник с доклади и слова“ – 2012-2017. София – Поморие, 2018, ИЦ „Боян Пенев“, 198 с.
- „Памет за Яворов в Анхиало / Поморие. Юбилеен сборник с доклади и слова“ – 2012-2017. София – Поморие, 2018, ИЦ „Боян Пенев“, 198 с.
- „България и Украйна – култура на преломите (XIX – XXI век)“, ИЦ „Боян Пенев“, 2019, 326 с.
- „Димитър Талев – кодът на историята и лабиринтите на настоящето в литературата“. ИЦ „Боян Пенев“, София, 2019, с.
- „Българската литературна критика – позиции и контексти“. Ч. I, ИЦ „Боян Пенев“, София, 2019, 367 с.
- „Българският XX век в изкуствата и културата“. Институт за изследване на изкуствата, София, 2019, 647 с.

Публикации

Книги

- Българските литературни полемики. От началото на ХХ в. до 70-те години на века, София: Изд. „Карина - Мариана Тодорова“, 2001, 223 с.
- Български поетически авангард. Антология. Съставителство, предговор, аналитични статии и бележки. В съавторство с Михаил Неделчев и Мариета Иванова-Гиргинова. София: ИЦ „Боян Пенев“, 2018, 551 с.
- Списание „Златорог“ и неговият редактор Владимир Василев. В съавторство с Михаил Неделчев. София: НБУ, 2020, 118 с.

Статии

- На теория невъзможен...[проф. Александър Балабанов]. // Септември, 1986, №8, с.207-223.
- Вестник “Развигор” в творческата съдба на Елин Пелин. // Литературна мисъл, 1988, № 2, с. 117-127.
- Йосиф Хербст в “Развигор”. // Български журналист, 1987, №10, с. 35-39.
- Една литературна полемика.Списание “Нов път” и вестник “Развигор”. // Литературна история, 1988, № 17, с. 86-93.
- Общуване с културата. // Български език и литература, 1989, №5, с. 62-64.
- Александър Балабанов и вестник “Развигор”. // Литературна история, 1991, № 19, с. 19-26.
- Тоталитаризъм и кариеризъм. //Литературен вестник, № 17, 3 юни 1991.
- Вестник “Развигор” в националната ни култура.// В: Литература и култура, С., 1992,с.105-116.
- Мемоарите - изповед или покаяние. // Литературен вестник, № 3, 20 ян. 1992, с.3.
- Опит за портрет на едно поколение. // Век 21, № 4, 4 фев. 1992, с. 3.
- Една полемикана Боян Пенев. // Век 21, № 2 юни 1992, с. 4.
- Списание “Мисъл” - сто години по-късно. // Български език и литература, 1992, №5, с. 54-58.
- Проблемът за раздвоеният човек в романа “Изобретателят” на Борис Шивачев. // Български език и литература. 1992, №3, с. 19-23.
- Едно неизвестно произведение на Христо Смирненски. // Учителско дело, №16, 20 апр. 1988.
- Житейската съдба на Кирил Христов и неговите литературни пристрастия. // Век 21, 30 септ. 1992, с. 8.
- Историята на една литературна полемика – “Развигор” срещу “Златорог”. // Български език и литература, 1994. № 6, с. 38-44.

- Естетическият диалог “Мисъл”– “Златорог”. // Литературен вестник. №15, 24. апр. 1994, с. 7.
- За старите издания, за превода и още нещо. // В: Печат и литература. София, 1994, с.
- Владимир Василев като полемист. // Век 21, №18, 5 май 1994, с. 10.
- Завръщането на Стефан Попов. // Български език и литература, 1995, № 2, с. 30-35.
- Полемичният стил - начин на употреба. // Лит. вестник, № 34, 31. окт. 1995, с. 7.
- Списание “Художествена култура”. // В: Периодика и литература, т. 3. АИ „Проф. Марин Дринов“, София, 1994, с. 503-512.
- Списание “Македония”. // В: Периодика и литературна, т.3, АИ „Проф. Марин Дринов“, София, 1994. с.123-129.
- Списания “Ученишка мисъл” и “Ученишко дело”.// В: Периодика и литература, т.4, АИ “Проф. Марин Дринов“, София, 1995, с.345-348.
- Списание “Художествена седмица”.// В: Периодика и литература, т.4, АИ “Проф. Марин Дринов“, София, 1995, с. 348-352.
- Списание “Седмица”.// В: Периодика и литература, т. 4, АИ „Проф. Марин Дринов“, София, 1995, с. 427-433.
- Полемичният стил на Владимир Василев. // Владимир Василев - личност, дело, съдба. София, 1997, с. 59-65.
- Литературната история през погледа на литературните полемики. Наблюдения върху литературните дискусии в България и Русия през периода (1945-1989). //В: Езиците на европейската модерност: Български и словашки прочита. - София, 2000, с. 183-198.
- Романът “Тютюн” - санкции и последствия. //В: Случаят Димитър Димов. София, 2003, с. 57-62.
- Покаяния и конфликти в литературната критика на 60-те години на ХХ в. // В: Вечните страсти български. Почит към Тончо Жечев. – София, 2004. с. 333-340.
- Женското писане - предизвикателства и ограничения. // Да опишеш жена. Съвместно издание на ПАН и БАН. – София, 2009, ИЦ „Боян Пенев“, с.213-220.
- Тоталитаризъм и литература // В: Антитоталитарната литература. – София, 2009, ИЦ „Боян Пенев“, с. 96-103.
- Литературна история сквозьпризму литературных полемик. Наблюдениям дискуссиями в Болгарии и в СССР 50-80-ых г. XX века. //В: Образ России в Болгарии, образ Болгарии в России. Москва, 2009, с. 170-185.
- Науката като емоционално предизвикателство. // В: Сред текстовете и емоциите на Българското възраждане. – София, 2009, ИК „Изток -Запад“, с. 28-35.
- Критическият стил на Милена Цанева. // В: С възрожденски дух и модерен поглед. Сборник в чест на проф. М. Цанева. София, 2012, АИ “Проф. Марин Дринов“, с. 17-25.

- Литературната история като съдба. // В: Към новата литературна история. София, 2013, Кралица Маб, с. 234-241.
- Посланията на „Честен кръст“. // В: Борис Христов в българската литература и култура. София, 2013, Кралица Маб, с. 95-102.
- Историята на една любов. // В: Яна Язова. Сборник с научни изследвания. София, 2013, ИЦ „Боян Пенев“, с. 121-128.
- Как Александър Балабанов чете списание „Мисъл“. // В: Българско и модерно 1. София, 2014, ИЦ „Боян Пенев“, с. 67-75.
- Модернизмите на Александър Балабанов. // В: Модернизъм в българската и македонската литература. Сходства и различия. София / Скопие, 2015, Век 21-прес, с. 181-187.
- Литературната история на Иван Радославов и концепцията на литературните истории на ХХ век. // В: Иван Радославов. 135 години от рождението на критика. Нови изследвания. Велико Търново, ДАР-РХ, 2015, с. 68-78.
- Психоаналитичните предизвикателства на романа „Изобретателят“ // В: Америките ни 1. Южна Америка и българската литература, българските следи в Латинска Америка. София., 2015, ИЦ „Боян Пенев“ с. 95-99.
- Възможните и невъзможни истории на българската литература на ХХ век. // В: Преосмисляйки историята на изкуствата на ХХ век. София, 2015, Институт за изследване на изкуствата, БАН, с. 47-60.
- Посланията на Яворовата публицистика. // В: Памет за Яворов в Анхиало / Поморие. Юбилеен сборник с доклади и слова 2012–2017 г. София – Поморие, 2018, ИЦ „Боян Пенев“, с. 133-139.
- Как „Мисъл“ се превръща в списание на кръга „Мисъл“. // В: Памет за Яворов в Анхиало / Поморие. Юбилеен сборник с доклади и слова – 2012-2017. София – Поморие, 2018, ИЦ „Боян Пенев“, с. 144-159.
- Годината на траура и изкуплението. // В: Памет за Яворов в Анхиало / Поморие. Юбилеен сборник с доклади и слова 2012–2017 г. София – Поморие, 2018, ИЦ „Боян Пенев“, с. 80-82.
- „Безсъници“ – критически и приятелски прочити (1907 – 1908). // В: Памет за Яворов в Анхиало / Поморие. Юбилеен сборник с доклади и слова – 2012-2017. София – Поморие, 2018, ИЦ „Боян Пенев“, с. 193-198.
- Тематични полета в българската литература на ХХ век. // В: Българският ХХ век в изкуствата и култура. Институт за изследване на изкуствата, София, 2019, 114 с.
- Българо – украински пресичания в социокултурния контекст на 20-те години на ХХ век. (Списание „Украино – български преглед“). // В: България и Украйна – култура на преломите. София, 2019, ИЦ „Боян Пенев“, 2019, с. 201-209.

- Житейски и литературни диалози – Александър Балабанов и Симеон Радев. // В: Българската литературна критика – позиции и контексти. Ч. I, София, 2019, ИЦ „Боян Пенев“, с. 115-121.
- Politics and Literature. Political Processes and Aesthetic Transformations in Bulgarian Literature after 1989. // Sjami #20/2 (2019), Tbilisi, p. 83-94.
- Political Perceptions on Bulgarian Literature in the 1950's–1980's. Contemporary Issues of Literary Criticism XIII. Political Events of 1980-1990 s and Literary Discourse. Proceedings of International Symposium. Part I., Tbilisi, 2020, p. 37–47.

Научни рецензии

- Литературната критика като изповед. // Литературна мисъл, № 10, 1990, с. 40.
- Нови измерения на литературния кръг “Мисъл”. (рецензия за „Кръгът „Мисъл“ от Цветанка Атанасова). // Литературен вестник, №19, 25. окт. 1992. с. 2.
- Закъсняла среща с Владимир Василев и Димо Кьорчев. (Рецензия за Владимир Василев “Статии, студии, полемики” и Димо Кьорчев „Статии, студии, есета“ // Литературен вестник, № 23. 29. ноем. 1992, с. 2.
- Иван Радославов - неизвестният и познатият. (за книгата „Българската литература“ на Иван Радославов). // Литературен вестник. № 9. 19. авг. 1993, с.2.
- Нов щрих към културната ни история. Век 21, № 35, 20, окт. 1993, с. 8.
- Ценно изследване за българският модернизъм. (за книгата „Своечуждият модернизъм“ от Александър Йорданов). // Век 21, 10. май. 1994, № 17, с. 8.
- Изненадващ поглед към българската литература. (за книгата „Четени текстове“ от Ина Пелева). // Век 21, 10. май. 1994, с. 8.
- Очаквана среща с една умоподбудителна книга. (за книгата „Литературни анализи“ от Радосвет Коларов). // Български език и литература, №14, 1995, с. 40.
- Реабилитираният смях. (за книгата „Българският смях“ от Вихрен Чернокожев). // Литературен форум, № 15, 18, април. 1995, с. 2.
- Блянове по модерна драма. (за книгата „Блянове по модерна драма“ от Мариета Гиргинова) // Нова българистика, №6, 2010, с. 46.
- Предизвикателствата на литературния кръг „Стрелец“ (за книгата „Кръгът „Стрелец“ и идеята за родното“ от Иван Христов) // Български език и литература, №2, 2011, с. 65.
- Играещата със стихииите, играещата със словото, или игрите на времето. (за книгата „Играещата със стихииите“ от Катя Зографова) // Литературен вестник, №11, 19-25. 03. 2014, с. 4.
- Ефектът на раздалечаването като ефект на познание. (за книгата „Ефектът на раздалечаването“ от Михаил Неделчев). В: Нова литературна история. Десет години

научноизследователска програма „Литературата на Народна република България“ (1946-1990), Изд. „Кралица Маб“, Департамент Нова българистика, НБУ, С., 2018, с. 179-184.